

nud. Karja laudale tegi ta aia ümber ja aiaast weike wärawa tänawasse, mis läbi lojuksed õue ei saanud sõtsu, ma ega roojaastama, waid kõik suvine sõnnik, kas lauta ehk lauda ümber mahajää. Üks weike loigufene lauda ligidal fogus rammusat sõnniku wirtsu, mis vihmasel aéal farja-õue pealt, ehk muido laudast senna walgu. Seda wirtsu-wet tarwitas perenaine fapsaid ja muid taimeid walades, viis mõne ämbri täie fitkutud umbrohu hunniku peale, ja seda mis üle jäi, veeti põllule ehk heinamaale. Weel tänapääw saab mõni rumal inimene seda naerma, ja ei tohi seda ükski imeks panna, fui wieküinne aasta eest tegijat igalt poolt „hulluks pääks“ ja „tuuletallitajaks“ fömati.

Etu ei joosse kellelegi, ega fusfil seisujes waiffselt woolawa jõe kombel edasi, waid ajab wahé wahel fui meri tuule maru sunnil wahtus laenetama, ja hâda sis weisel lootsikul, mis laenete möllusse juhtus, kus arvast üks peaseb, teised põhja lähwad, ehk killud faldale ujuwad. Villetsuse marud ei jätnud ka meie päris pere-meest puutumata. Roske sõawits, mis 1812 föige Wernerilgi peal seisib, furnas ka meie maafest. Kauba-ajamine lonkas, sool ja muu kaup läks kallike, raha seda mõõda iska kassinamaks ja eluford igavidi ras kemaks. Hulg küüdi hobusid saadeti Nia taba wää trossi wedama, ka Jüri pidi oma koha eest teise hobuse teele saatma, mis, et oma sulast ei olnud kaasa anda, wöera kätte pidi usaldama. Konglamäe wald, mis suure maantee ligidal iisis, tundis mitmes tükis ras kemalt seda foort mat, fui teised — mis suurest teest faugemal olid.

Kõigesuurem raskus rahwale tuli se läbi, et mõned üleannetumad sõawää alamad, ja hâbiga tuleb ütelda — suuremalt osalt meie maalt rekrudiks antud mehed teel rügementidest paku fargasid, metsades warju paika otsisid ja warguse ehk rõowimise läbi oma pääd töisisid. Et neid furjal tööl kohe finni ei tabatud, läksid wargad aega mõõda pääw pääwalt julgemaks, leidsid ka suit ja sealt mõnda ülesohusti, kes nendega ühte nõusse heitsid, warastud ašju wästarvotsid ja salamahti faugemal kohrades jälle rahwale müüsidi. Juba kuuldi ümberkaudu igalpool, kuda mõisates ja külades aidab olid stud, toa uksed ja afnad mitoford imeliku kawalusega hti kangu tuttud, ja raha muu waraga seltsis ärawi. Seal juhtus üks lugu, mis awalikult ülestunnistab, da need wargad ja majarõõvlid ei mite üks ainu, wa seltsis, ehk teiste sala-abimeestega ühendatud seda furja tööd toimetasid. Sügise, nădal enne Mardi pääwa, oli Urvaka mõisas herra raha, hõbelusikad, kaks fuldtas-fukella ja muud kassid ašjad toast, kolm hoost tallist warastatud, ja junbru riide ferst kambris põhjani wäljatühendatud, ilma et ükski magaja fest midagi oleks kuulnud. Selsamal ööl viidi Konglamäe mõisast kolm prisset hoost tallist ja tühendati üks kassi-ait, kus palju lõwendid sees oli. Mis seda õnnetust veel foledamaks tegi, toapoiss, kes felinat kuuldes ülesärksanud ja õue peale waatama oli läinud, sai ühest rõowlist nii raskest haawatud, et juba hommikul foidu aéal hinge heitis. See sinane villetsuse tikas öö oli ka meie Jüri talusse püntunud, kus ait ära läisti, riidekerst põhjani lagedaks rüsunut.